

Дзвоник

№ 106

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 8 рік видання, січень, 2016 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 106, 2016 р.

Журнал для українських дітей Румунії.

Заснований у 2007 році.

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки
- * оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- рухливі ігри

Дзвоник завжди радо прислухається до ваших пропозицій і друкуватиме надіслані вами спроби!

Міхай ЕМІНЕСКУ

ЯВИСЯ НАДІ МНОЮ...

Явись блаженним світлом наді мною,
Як у колишніх снах моїх дочиста,
О мати Божа, вічно же пречиста,
Явись у темінь дум моїх ясою.

Моїм же помислам о, Добромисна,
Не дай зів'яти, хоч провин – горою,
І милосердну ласку Ти габою
Розлий у погляді своїм, врочиста!

Відчужений, пониклий у стражданні
Скорботної нікчемності людської,
Я віру стратив, міць мене не гріє.

Верни і віру й юність мої ранні,
Явися знов зі висі звідзяної, –
На Тебе благовію я, Маріє!

МОЛИТВА

Царицею взивасмо,
В молитві упадаємо, –
І вознеси нас, і спаси
Од спокус наших, що єси;
Будь щитом ізмужніння,
Стіною всеспасіння,
Свій погляд благовійний,
Щоби Тебе спізнати,
Спошли на нас надійний,
Пречиста Діво-мати,
Маріє!

Ми – з ласки божої малі, –
Що топчем ряс тут, на землі,
І молимося суеті
Та ще надзірній висоті, –
Почуй благання нице,
Небесная царице,
І з тьми часів святочна
Явися в благодати, –
В віках, о непорочна,
Пречиста Діво-мати
Маріє!

Переклад Миколи Корсюка

Микола КОРСЮК

Диво грибної пори

(XXXII)

Петрусь далі ніс мовчки свою непокійливу тривогу, решетуєчи в пам'яті сколихнуті Павутинчиними словами спогади. Вони то гаряче обпалювали йому душу, прикипаючи до неї, то зсипали ціпким морозом, збиваючи з пуття. Та, власне, баламутила його тямуюта їхня недосказаність, що ховала за собою казнащо. І звабливу таємничість, що кликала його в непевну дорогу, немов скарбошукача, і затуманену сумнівами проглядь, що теж не обіцяла сподіваної винагороди. Бо хто-зна коли вони доберуться до тієї братової садиби, до його дому, що наче весь час віддаляється від них, а не наближається. А з ним і гриби, що весь час ввижаються йому, мелькають перед ним, але їх немає, вперто дають про себе знати лише їхнім одурманюючим пахом, переповнюючи до захлюпу окружну довколишність, і виносять силоміць із потребоженої пам'яті далекі спогади про батька, від яких тепліло в душі, відвіювався сумрек та никла бентега. Тоді він м'якнув, ставав податливим, і світ починав наче тулитися до нього всіма безхмарними небесами. Та все те розчулення, просвіток швидко гаснули, лишаяючи незгладимий слід гіркого розчарування. І він вертався до себе. Як і тепер. Ішов уперто, долаючи стрімкий перевал, і навіть не питався, коли дійдуть його верха.

– Повниться час тобі, синку, – кинула наче знічев'я Павутинка, теліпаючись за ним.

Вдав, що не дочув, хоч всередині щось стріпнулось од них, дзенькнуло і прокотилось боляче в душі. Він десь чув ці слова. Чи то батько говорив колись йому, а чи десь прочитав їх, що так врізались глибоко в пам'яті.

– Про що ви сказали? – запитав згаслим голосом, мов не довіряв почутому.

– Дурниці стара меле, не мордуй собі душу.

– Який час повниться? – перепитав недовірливо.

– Час... Усім нам він повниться. Мій давно прогув.

Стара ж я.

– Не раз говорили. Вже голову заморочили.

– Заморочила, справді заморочила, бо старе – як дитина, саме не знає, що говорить. Байка все те, а ти не зважай на мене, а гляди дорогу.

– Гляджу, – відворкнув Петрусь, і вони поплуганились далі.

Ішли недовго, коли Павутинка знов кинула, мов

ошелешена:

– Уже!

– Що уже?! – скрикнув застуканий Петрусь.

– Дім, – мовила тихо Павутинка, тріпаючись, мов би од страху, в повітрі.

Петрусь глянув туди. Вони стояли кілька кроків від перевалу. Довкружжя дихало свіжістю і мов би просвітліло. І ген, далеченько, на розкішній галяві, впритул до густого смерекового лісу, тьмяно вирісувалось видиво хати Павутинчиного брата, до якого прикипів Петрусів погляд.

– Дожилась, успіла-таки, – мовила вона мов перед смертю, і Петрусь завмер од подиву, що вона говорить тільки про себе.

– Ще не кінець, – кинув, щоб осікти її радість і перепинити бурхливий потік своїх думок.

– Тобі ні, а моєму вже близько. Моє скінчилось. Скінчилось, – голос її затремтів, немов переповнений сумного жалю.

– А гриби? Нам ще грибів назбирати обов'язково треба. З чим же вернуся додому?

– Вернешся. А грибів назбираєш і без мене, – відповіла, мов би примирилась з усіма життєвськими недоладами. – А ти не розчаровуйся, не личить воно тобі.

– Батько теж так радив... – наче розмірковував сам про себе Петрусь.

– Знав, що говорити має синові, – натиснула Павутинка на слові, аж тому раптом дивний смуток засів у погляді. І щоб оговтатись і відторгнути неприємний настрій, прохопився й собі:

– Вам би ще в брата погостювати.

– Яке там гостювання. Ніколи мені.

– Місце грибне покажете, бо без вас мені його не знайти.

– Знайдеш, певне знайдеш, не такий ти, синку. І матері понесеш, і сусідам поділиш.

– Вони в мене добрі. Батько теж завжди їм вділяв.

– То підемо, бо час не жде. Він у мене швидко стікає. А тобі... – не доказала Павутинка, бо раптом рвучкий вітерець шарпнув нею й поніс в долину, залишаючи Петруся самого з собою.

«Що ж, – подумав, оглядаючись, – доведеться самому добиратись. Раз пообіцяв матері. Та хіба лиш їй, батькові теж».

Людмила ДОРОШ

Сніжинка-мандрівниця

В один прекрасний зимовий день на білому небі з'явилася темна хмара. Вона була такою великою й важкою, що звірята, побачивши її, злякано поховалися в свої нірки. І мали чого ховатися! Ця хмара була переповнена снігом і ось-ось мала висипати його на землю. Коли вітер дмухнув якось необережно й різко, хмара не витримала. Та як чхне! І враз на землю полетіли сотні й навіть тисячі біленьких сніжинок.

– Як добре бути знову на волі! – радісно кричали деякі з них, танцюючи весело в повітрі.

А була серед них і одна зовсім молоденька сніжинка, яка ще не знала, що й до чого. От вона й запитала свою сусідку:

– Як це, на волі? А де ти була дотепер?

Та засміялася і сказала:

– Видно, що ти щойно народилася! Сама побачиш, ніколи мені! – та й полетіла собі далі.

– Стривай! – крикнула їй вслід малесенька сніжинка. – А що ж мені робити, куди летіти?

Та було пізно, її сусідка була вже далеко. От сніжинка глянула на інших сніжинок, а вони всі летіли так швидко, так радісно, з таким захопленим виразом обличчя, що й малесенька сніжинка заспокоїлася, хоча й уявлення не мала, що буде робити, куди вона летить. Її також охопила

така феєрія, що невідоме майбутнє вже зовсім не хвилювало її, все, чого вона хотіла, – було бажання радіти та насолоджуватися життям.

– Ур-ра, йде сніг! – залунали дітлахи, вибігаючи з будинків.

Вони почали ліпити сніжки і гратися ними, і сніжинка й собі приєдналася до їхньої гри. Коли дітям це набридло, вони побрали санчата і гайда на гірку! Сніжинка – теж за ними, вона

допомогала їхнім санчатам легше ковзати по снігу.

Коли діти розбіглися по домівках, сніжинка залишилася одна і задумалася над тим, що б його зробити. А потім побачила маленьке деревце, яке тремтіло під холодним вітром. Вона разом з іншими своїми сестрами накрила його собою і захистила від вітру, аж поки вранці не вийшло сонечко і не пригріло його тоненькі гілочки.

Тоді сніжинка полетіла далі. Не довго вона летіла, як побачила дівчинку, яка ліпила сніговика. Снігу було замало, тож і наша сніжинка приєдналася, щоб дівчинка мала з чого зробити сніговика й змогла порадуватися ним. Ось так сніжинка стала частиною сніговика, і вже нікуди не змогла полетіти.

Щодня вона бачила, як з'являлися нові сніжинки і як кожна з них робила якусь добру справу: деякі вкривали землю, щоб ту не скувала крига під час зимового сну і щоб молоденькі паростки озимої пшениці не перемерзли, інші вдягали в теплі білі шуби дерева й кущі, а були серед них і пустунки, які сідали на підвіконня і заглядали до людських осель, та не дуже близько до шибки, щоб не розтанути ненароком.

А коли пригріло сонечко сильніше і всі вони розтанули й перетворилися на воду – то опинилися під землею. Там вони допомагали зерняткам прорости, а потім поїли їхні корінці, щоб ті ставали все сильнішими. Інша частина талої води постікала у стурмочки, а струмочки – в річки, річки – у море, море – в океан.

Коли влітку діти купаються в річках, озерах чи морі, вони навіть і не підозрюють, що разом з ними забавляються сотні маленьких сніжинок. Спробуйте прислухатися до плеску хвиль і ви неодмінно їх почувєте!

Тетяна КОРОЛЬОВА

БІЛОСНІЖНИЙ СНІГОПАД

Білий, білий, білий сніг
Уночі на землю ліг.
Білосніжний снігопад
Вкрив і лан, і ліс, і сад.
Горобину крив та глід,
Заячий засипав слід
І хатинку борсука,
Й теплу нірку байбака.
Навіть білочка руденька
Миттю стала вся біленька.

На груші... яблука червоні
Висять на самому вершку.
Та от підкрався кіт-гульвіса,
На грушу глипнув, як сова, –
Червоні яблука знялися
І – полетіли! Ну й дива!
Взяв олівець я із пенала
І записав в календарі:
«Сьогодні вперше прилетіли
До нас у гості снігурі».

Володимир ВЕРХОВЕНЬ

Марія ХОРОСНИЦЬКА

ЗИМА

День надворі білий-білий,
біле все навкруг, –
наче лебеді летіли
і губили пух...

Наче з вишень у садочку
вітер цвіт зірвав...
Наче Львів нову сорочку
спозранку вбрав...

Білий коник спозарання
білим шляхом біг...
Притягнув на білих санях
сніг.

Анатолій КАЧАН

ГОСТІ ГРУДНЯ

Сиджу я біля підвіконня,
Коли дивлюся – у садку

МЕРЗЛА ЗИМА

Морозом дихає зима.
Та, мабуть, змерзла вже й сама!
Бо закрутила білі
У танці заметілі.
Без рукавичок хуга
У руки змерзлі хуга.
Прохає завірюха
Позичити кожихуа.
І тільки дівтора
Кричить зимі: – Ура!

Марійка ПІДГІРЯНКА

Ходить, ходить зима гаєм – білосніжка,
Килимочки простеляє по доріжках.
Беріз коси стрічками заплітає,
По ярочках з потічками розмовляє.
Ходить, ходить зима в полі, білосніжка,
Розклада в полях перини на ліжках.
Накрива дбайливо ниви в час негоди,
Щоби спали без пригод озимі сходи.
Ходить зима то узбіччям, то в діброві,
То шелесне, то шепоче в чар-розмові.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Як птахи собі царя вибирали

Якось надумали лісові птахи обрати собі царя. Довго думали, радились і врешті-решт вирішили орла царем над собою поставити.

Полетіли птахи у високі гори і почали орла благати, вмовляти, щоб їм за царя був.

– Рад би я стати вашим царем, та що ж мені у вашому лісу робити? Я звик бути вільним під вільним небом, моє царство тут, у горах, під небесним склепінням, де я можу з хмарами та зірками розмовляти. Звідси я бачу все, що діється у долині, – відмовив їм орел.

Розчаровані птахи повернулись до лісу і знову почали собі голову ламати, зров думати, радитисью Нарешті домовились журавля на царювання помазати.

Полетіли птахи болотами журавля шукати, знайшли його і почали благати, щоб став їхнім царем.

– Рад би я вам у пригоді стати, – сказав журавель вислухавши їх, – та що мені у вашому лісі робити? Я звик тут, в болотах, поміж комишем високим. Дивіться, скільки глянеш оком – то все моє царство, тут поміж кумканням жаб, які літними, теплими вечорами справляють для мене справжні концерти. Не можу стати я вашим царем, – відмовив їм журавель.

Знову довелось бідним птахам журитись і думати, де б царя собі знайтию зрештою надумали піти до сови. Адже вона тут, у лісі, разом з ними живе і не буде мати причин, щоб відмовити їм.

Полетіли птахи до совиного дупла і почали гукати:

– Пані сово, пані сово, Вийдіть, будьте ласка, надвір!

– Чого вам від мене треба? – сердито запитала сова, поправляючи окуляри.

– Ми хочемо просити вас, щоб ви стали нашою царицею, – відповіли птахи.

Сова подумала, а потім відповіла:

– Радо б я стала вашою царицею, та не можу. Вам треба пошукати царя поміж Вами, такого, щоб з вами був цілий день, бо треба буде вами керувати, судити всякі ваші непорозуміння, давати всякі поради. А я, як ви всі знаєте, вдень сплю, а вночі літаю по лісі, коли ви всі спите. Ми майже ніколи не зустрічасьмо, не зважаючи на те, що живемо в одному лісі. Ніч і темрява – моє царство! А ви оберіть собі царя з-поміж вас – порадила їм сова.

Повернулись бідні птахи без цариці і почали думати, хто б з них став царем.

– Кар-р-р, кар-р-р... Я буду вашим цар-р-р-ем, – радо закаркав чорний ворон.

– Якиф хитрун, – підскочила сорока.

– Хіба ти кращий за мене? Я буду царицею!

– Що ти, що ти, білобока? Якщо хтось з нас має бути царицею, то це буду я – проспівала тонким голосом сойка.

– Ку-ку, ку-ку, ку-ку, не сваріться, бо царицею буду я! – обізвалась зозуля.

– Пу-пу-пу, пу-пу-пу-пу, де тобі царювати, коли навіть свого гніздечка не маєш, краще я буду царем, – втрутився в суперечку одуд.

– Ви забули, що мене у всіх піснях згадують? Я – цар! – тьохнув соловейко.

– Хіба ви знайдете сміливішого царя, ніж я? Я від півня та курей зерно краду, – підскочив маленький горобчик.

– А я чим гірша за тебе? – пискнула синичка.

А далі обізвалися й інші пернаті, кожен вихвалявся і доводив, що кращого царя за нього не знайдуть. Так сперечались аж до самого вечора, втихомирилися аж вночі. Вранці наступного дня, ще на світанку, знову почали сваритися.

І ось так вони сваряться й донині, сперечаються, хто з них має стати царем. Не вірите? Підіть до лісу і послушайте.

Михайло МИХАЙЛЮК

Чому ведмідь не має хвоста

(Продовження з попереднього числа)

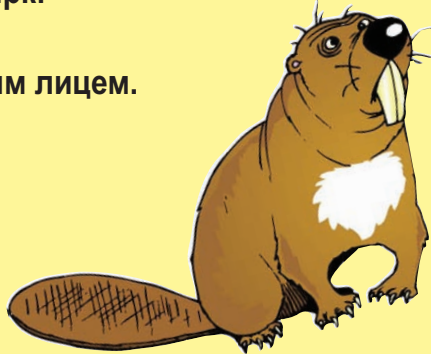
Чи вдався план Кабана?

Вже близько
І година сьома.
Від шукачів –
Анічирк...
Може, поснули
Від втоми?
Та що це –
З-під куща хтось: зирк!
І на поляну,
Біг-бігцем, –
Вухань з подряпанім лицем.

– А де Ведмідь? –
Кабан до нього,
Увесь насуплений
І строгий.
– Ти міг би навіть
Не питати,
Не допомгли
Твої квадрати!

І знов поблизу
Шурхіт, тріск.
Прибіг Борсук,
Блідий, як віск.
– Ой, що робитиму тепер?
В квадраті тім кожух роздер!
– Не плач, Борсуче,
Не журись,
Лише до їжака звернись,
Бо він кравець,
Не латка-швець –
Навіть не лишиться рубець!
Тому не бійся
За кожух,
Дай вістку
Про Бурмила... Ух!
Так радив
Борсуку Кабан,
Той, що з квадратами
Склав план.

– Я весь облазив
Свій квадрат,
Десь погубив
Братів, малят,
Бо Вовк ганяв

Без жалю скрізь,
А сам у холодок заліз...

Замовк Борсук, –
Прийшов Бобер:
– Послухай ти мене, Кабане,
Квадрати ні до чого, пане!
Підняв я греблю,
Воду спер,
Важкі колоди
Сам я пер,
Навколо острова
До дна
Пірнав сто раз –
Нема й нема!
Промок увесь,
Страшенно змерз –
Нема Бурмила,
Де він щез?

Кабан мовчить,
Своє він знає,
Тому надії не втрачає,
Скакунку-Білку викликає,
Дає обіцяний свисток,
А ще з квадратами листок.
– Вперед, за півгодини,
Вакурат,
Я хочу знати результат:
Знайшов, чи ні
Вже хтось Бурмила!
Та не барись,
Скакунко мила!

А час минає, лине, лине,
До сьомої летять хвилини...

Із лісу вибігає Сарна:
– Нема Бурмила,
Хоч шукали
Усі гуртом, або попарно!

– Так час пропав
Для звірів марно! –
Сердито прогудів і Лось.
– Чи думає інакше хтось?

Кабан годинник
Знов виимає –
Від Білки він
Новин чекає.

(Далі буде)

Василина ГОЛОВЧУК

Новорічний подарунок

Іванкові дуже подобаються подарунки. Головно коли йому дарують на зимові свята, адже він сам замовляє їх у листах до святого Миколая та Діда Мороза.

Так сталося й цього року. Хоч і почистив чобітки, щоб святий Миколай мав де поставити їх, вони були порожні й лежали на самому подарунку, який був у десять разів більший від них.

Це були лижі, справжні лижі, які Іванко бачив хіба по телевізору у лижників під час зимових змагань. І от саме тоді Іванко й захотів стати справжнім лижником.

На вулиці хлопці розмовляли про отримані подарунки. Іванко теж похваستився своїми лижами. Хлопці розсміялися, кажучи:

– Твої лижі будуть ковзати по траві або приладнаєш їм коліщата!

Справді, зима була люта, морозяна, але безсніжна. Іванко подумав, що вони, мабуть, мають правду. Краще б не говорив про свій подарунок. Замовк і далі слухав стиха їхні небилиці.

Від Діда Мороза Іванко одержав ще податкові подарунки: лижний костюм зі всіма необхідними речами як черевики, рукавиці й окуляри. Іванко дуже зрадив, але вже не хвалився ними перед хлопцями, щоб не глузували. А на їхнє запитання відповів:

– Лише дрібниці та солодоці.

Та найочікуваніший і найгарніший подарунок приніс не лише Іванкові, а й усім дітям та дорослим Новий рік. Цілу ніч падав лапятий сніг, а на ранок усе було вкрито білою ковдрою. Радісні крики лунали навкруги.

Іванко теж був щасливий. Тепер він мав нагоду похвалитися своїм лижним костюмом, хоч насправді поки що лише на вулиці. Про інші подарунки діти забули. Іванко теж.

Однієї днини разом із учителем фізкультури організували змагання у Лазі, де вже були

створені доріжки для лиж та санчат, довгенькі й гаразд втопані.

Іванко вдів костюм, гірськолижні черевики, рукавиці, окуляри на голову й лижі на плечі і в Лазок. Тут діти обступили його й оглядали й засипали запитаннями, що чому не признався про всі подарунки.

– А чому я мав вам признаватися? – відповідає й собі Іванко. – Щоб мали з чого насміхатися?

Діти готувалися до змагання. У ту мить Іванко зауважив унизу, на лижній доріжці, щось схоже на тваринку чи камінь. Не міг розрізнити. Його штрикнула думка: Всі хочуть виграти, та несучись на великій швидкості можуть поранитися. Не довго думаючи, набрався сміливості й кинувся вперед. Обійшов перепону, спинився і взяв на руки. А то було мале цуценя. Воно все тремтіло, чи то від переляку, чи від холоду. Іванко притулив його до грудей і подався на доріжку для санчат.

Там уже плакало крихітне дівча, тримаючи у руках порожню сумочку, із якої щойно вислизнуло цуценя.

Вона помітила його у Іванка на руках, підійшла до нього й попросила віддати.

– Я поверну його тобі, але тільки скажи, чому взяла його з собою?

Дівчинка ледь могла відповісти крізь сльози. Чи від радості, що знайшовся її улюбленець, чи від морозу, який допікав дітям.

– Я не маю санок і діти сказали принести його, тоді візьмуть мене на свої санки.

– Рано прийди до мене, – говорить до неї Іванко, – я позичу тобі свої.

Дівчинка дуже зраділа. Очі в неї засміялися подякою.

Іванко повернувся до дітей і продовжив спускатися з ними. Під вечір до Іванка підійшов учитель і сказав стиха:

– Знаєш, Іванку, ти непоганий спортсмен. І дуже вправний лижник.

Це обрадувало хлопця, адже він саме таким і хотів стати.

Любов ГОЛОТА

ТВОЯ АБЕТКА

Ф ф

Фотоапарата Федір взяв у брата.
Сам на фото не попав –
друзів фотографував...

Х х

–Хліб шанують, бережуть,
хлібові вклоняються,
бо труди людські і дні
хлібом виміряються...

Ц ц

Цвіт вишневий, цвіт королевий,
білого цвіту весна...
«Нашого цвіту по всьому світу», –
усмішка мами ясна.

Ч ч

Жив веселий чародій –
чарів-ігор заводій.
Чародій учив весь час:
ділу – час, розвагам – час.

Шура шиє ляльці шубу:
наряджатись лялька любить.

Щ щ

Щіткою щеня чешу і щеняткові кажу:
– Назову тебе Щасливчик,
усім друзям покажу!

Ю ю

Юнгою буде Юрко наш на флоті, –
є там багато для юнги роботи.

Я я

Танцює, співає маленька Яринка, –
ясніє вогнями у хаті ялинка.

Ь

Ніжною Я зачепилось –
ніжка та раз – і відбилась...
Хто ж став на голову, дивак?!
Остання буква – м'який знак.

ПОДАРУНКИ ЧАКЛУНА

(румунська народна казка)

Колись давно три брати Ванич, Дорел і Тодераш поверталися додому після полювання. Надходив вечір, і парубки вирішили заночувати в лісі.

Мандрівники розпалили багаття й вирішили, що молодші ляжуть відпочивати, а старший пильнуватиме.

Невдовзі брати захропли, а вартовий, не змикаючи очей, сидів під деревом. Опівночі він почув стукіт копит. Придивившись, у місячному сяйві побачив віз, запряжений четвіркою вороних. Наполохавшись, охоронець грізно попередив:

– Стей, бо стрілятиму!

Віз під'їхав ближче та зупинився. У ньому сидів си-
вобородий дідусь. Старенький простягнув юнакові мисливський ріг зі словами:

– Ця чарівна річ допоможе у скрутну хвилину. За-
сурмиш в один кінець – миттю збереться численне
військо, у протилежний – солдати зникнуть.

Щойно промовив останнє слово, віз наче розчи-
нився.

На світанку Ванич розбудив братів, але нічого не
розповів про пригоду.

Мандрівники знову вирушили в дорогу. Цілий день
блукали в хащах, але ввечері, на диво, опинилися на
тому ж місці, де ночували напередодні. Цього разу на
варті стояв середній брат. Від щедрого чарівника він
отримав гаманець, у якому ніколи не закінчувалися
гроші. Хитрун теж приховав подарунок від родичів.

Третього дня настала черга най-
меншого охороняти сон братів. Опівночі маг простягнув Тодерашу
неймовірний капелюх. Якщо влас-
ник надівав його та вигукував «Гоп-
гоп!», ставав невидимкою й міг
опинитися там, де забажає. Юнак
теж змовчав про таємничого ді-
дуся.

Відтоді минуло кілька років.
Старші брати одружились, а мо-
лодшому не щастило. Та одного
разу хлопець побачив принцесу, за-
кохався в неї по вуха та захотів за-
сватати.

– Що за вигадки? – здивувався Ванич. – Красуня й
не гляне у твій бік.

– Невже в селі мало гарних дівчат? – повчав Дорел.

– Якби побачили королівну, то не відмовляли б, –

сумно зітхав Тодераш.

Хлопцям стало шкода брата, тому зізналися, які по-
дарунки отримали від чаклуна.

– Візьми мій ріг, – запропонував старший. – Мож-
ливо, допоможе завоювати серце красуні.

– Охоче позичу свій гаманець, – пообіцяв середній.
– Щиро дякую, – не стримував радості менший. –
Неодмінно поверну речі, а якщо захочете, дам поно-
сити свій магічний капелюх.

Того ж дня юнак вирушив до палацу. Принцеса
уважно оглянула відвідувача:

– А чи знаєш, що погоджуся вийти заміж лише за
того, хто обіграє в карти?

– Сподіваюся, доля буде привітною до мене, –
всміхнувся зухвалець.

Суперники змагалися цілу добу, дівчина виграла
три торби золота, але у хлопця завдяки гаманцю не
закінчувалися гроші. Урешті-решт красуня втомилася:

– Уже й ніч настала. Ти, напевно, хочеш їсти. Пропо-
ную повечеряти, а гру продовжимо завтра.

Зголоднілий Тодераш із таким задоволенням сма-
кував вишукані страви, що й не помітив, як королівна
підсипала в келих сонного зілля. Щойно парубок за-
плющив очі, хитрунка підмінила магічний гаманець на
звичайнісінький і вранці вигнала бідолаху геть.

Засмучений хлопець почимчикував додому, та рап-
том згадав про ріг Ванича. Він викликав військо й на-
казав оточити палац правителя.

Володар не на жарт перелякався.

– Тодераше, навіщо нам сваритися? Завжди мріяв про такого зятя,
– улесливо промовив повелитель.

Довірливий юнак без вагань затру-
бив у ріг – і солдати зникли. Почес-
ного гостя запросили до столу та
знову підсипали в келих зілля. Коли
невдаха захропив, підступна прин-
цеса підмінила магічну річ, а потім
вигнала геть.

– А що як використати останній по-
дарунок чаклуна? – здогадався Тодераш.

Парубок надів капелюх і нишком завітав до кімнати
красуні. Схопив її за руку й вигукнув:

– Гоп-гоп! Хочу разом із королівною опинитись у
дрімучому лісі!

За лічені хвилини бажання здійснилося. Дівчину обурило така витівка, але кмітливиця швидко опанувала гнів і солодким голоском промовила:

– Любий, як добре, що вкрав мене. Просто не наважувалася зізнатися в коханні.

Юнак неймовірно зрадив, що королівна нарешті відповіла взаємністю, й утратив пильність. А розумниця, скориставшись нагодою, хутко схопила капелюх:

– Гоп-гоп! Хочу негайно опинитися вдома!

За мить принцеса розчинилася в повітрі. Ошелешений хлопець здивовано кліпав очима:

– І навіщо повірив красуні? Що тепер скажу братам?

Невдаха, зітхаючи, попрямував додому. Дорогою побачив дерево, на якому серед зими росли і груші, і яблука. Допитливий юнак зірвав соковитий плід. Щойно відкусив яблуко, як на голові виріс величезний ріг.

– Ой, лишенько! – заголосив парубок. – І як на люди покажуся?

Голод не вщухав, тому ненажера зірвав жовтобоку грушку. Неймовірно, але ріг зник. Не вірячи своєму щастю, Тодераш нарвав плодів і вирушив до палацу. Кмітливець склав яблука в кошик і надіслав принцесі.

Красуні так сподобалися фрукти, що вона з'їла цілих три. Та коли поглянула в люстерко, жахнулася: на голові вирости оленячі роги. Перелякані батьки негайно скликали найкращих лікарів, але вони лише безпорадно розводили руками. Коли правителі втратили будь-яку надію, до них завітав Тодераш:

– Урятую принцесу, якщо повернете чарівні речі.

– Іди геть звідси, ошуканцю! – обурився володар.

– Тату, хай спробує, – зупинила батька дівчина.

Отримавши гаманець, ріг і капелюх, хлопець протягнув красуні груші та зник.

Кажуть, Тодераш невдовзі одружився із сільською дівчиною й жив довго та щасливо, а от вередлива королівна так і не знайшла собі пари.

Євген ГУЦАЛО

Зайці

– А мороз аж сміється, такий міцний, – розказував батько, вернувшись додому.

– Ішов я через леваду, а заєць вискочив просто з-під ніг, і якби хоч злякався, якби дремував, а то ледь-ледь чеберяє

лапами, хоч за вуха хапай.

Тепер у полі все завіяно снігом, то зайці до села внадилися – на городах та в садках їм легше прогудуватися. Це ж можуть і молоді яблуні в нас пообгризати.

Василько глянув крізь шибку на засніжений садок, одягнув козушка, озвучив биті валянки – й надвір. Поки йшов до погребу, мороз веселенько так і співає під ногами.

У погребі Василько набрав моркви, з капусти наздирав листків і побрів городом до саду. Під стовбурами молодих яблунь він клав де морквину, а де капустияне листя. І

радів: уночі зайці не стануть обгризати кору на деревах, матимуть смачнішу поживу.

Зосталося йще трохи моркви, то Василько перейшов до сусіднього садка.

Та тут під грушею хтось уже поклав моркву. А також майстерно прилаштував дряпане сільце. Василько, гамуючи хвилювання, відв'язав мудру пастку і шпурнув її подалі в дерезу...

А вранці сусід, прокидаючи від хати до воріт стежку, розказував Васильковому батькові:

– Ох і зайці у нас цієї зими! І, мабуть, здорові, бо вчора зірвали у мене біля груші пастку. А слідів не лишилося. За ніч усе снігом замело.

Василько прислухавсь до їхньої розмови. Він прив'язував шматочок сала на калині – для синичок – і хитро всміхався.

Марія ЧУБІКА

Ой снігу, снігу білого насипала зима

А от і зимонька-зима розгулялася і закрила все навкруг білою іскристою мантиєю, немов хотіла охоронити землю від лютих морозів. Але дужий Морозисько уже скував її у свої міцні обійми і тепер немов усміхається й моргає нам, мовляв, бачте, який я дужий.

Ну нічого, ми не сердимося на нього, а навпаки, радіємо й катаємося на лижах і санчатах, аж під Брищами ті, хто із горішньої частини села, а ті з долішнього кінця – катаються на Корсюковім Флантусі. Далеко роздаються їхні веселі гучні крики та сміх.

Діти часто перевертаються із санками у великий сніг, але він їм не страшний, бо сміх та веселощі прибавляють їм енергії та доброго настрою.

Ті, котрі вже досхочу накатилися на санках та лижах, ліплять сніговиків, а інші розвішують по деревах годівнички, куди кладуть поживу для тих пташок, які не відлетіли у теплі краї.

– Хто змайстрував таку гарну годівничку? – запитала я хлопців, які саме вішали її на гілку старої яблуні.

– Нам допоміг вуйко Хохлиняк із Берега, бо в нього ще з осені висить гарна годівничка під стріхою хати, – швидко похвастався Андрійко.

– Кожного дня туди прилітають пташки і живляться різними зернятками, – додав Василько.

– Думаю, вони дуже вдячні вуйкові за ту годівничку, – сказав Петрик Петра Гафіюцикового.

Я порадила дітям попросити вуйка Хохлиняка, щоб допоміг їм змайструвати декілька таких годівничок, бо ми вже приготували для них різне насіння: гарбузове, соняшникове, зерна пшениці та крихти хліба.

– Ой, як будуть радіти горобчики, синички та снігурі, бо прилітатимуть зграями і будуть ними живитися, щоб перезимувати й дожити до весни. А вони ж поїдають всіляких шкідників дерев, – додала Оксанка.

Незабаром почало сутеніти, бо зимні дні короткі, і ми почали спускатися в село, щоб нас не

застала ніч в дороз і і щоб за дітей не хвилювалися батьки.

Наступного дня сонечко десь сховалося за темні похмурі хмари, які розпливлися по широкому небу, і через деякий час почався ще один феєричний виступ білих ніжних сніжинок, які крутилися в повітрі й тихо опускалися на вже сковану сильним морозом землю. Це був лапатий, холодний і мокрий сніг. Розчаровані малюки не могли піти ані кататися, ані ліпити сніговиків. Все ж таки вони не гаяли часу, а взялися вивчати колядки, а також начищали свої черевики, щоб до них завітав Святий Миколай, бо він добрий і залишить у їхніх черевиках бажані подарунки. Адже всі знають, що...

*«Цей добрий чоловік
У грудні, раз у рік
До хати завітає,
Чемних дітей вітає,
Дарунки залишає».*

Але із умовою, що вони були чемними й слухняними, допомагали батькам, добре вчилися і знали молитву про Святого Миколая. Якось у школі ми вивчали одну таку молитву:

*«Святий добрий Миколаю,
Тебе щиро я благаю:
Не забудь про нас, маленьких,*

І слухняних, і чемненьких.

Подаруй нам, що ти схочеш,

Або що купити зможеш,

Обдаруй нас іграшками,

А ми тебе – колядками».

Діти ще звечора чистять черевики, які ставлять на підвіконня, щоб їх побачив Святий Миколай. Вони йому заспівають

«Ой, хто, хто Миколая любить,

Ой, хто, хто Миколаю служить,

Тому Святий Миколай

На всякий час помагай!»

Уранці діти, як тільки прокинуться, біжать дивитися на подарунки від Святого Миколая, який ходив цілісіньку ніч і залишав їх дітям у черевичках.

Колись давно-давно він продав усе своє майно і обдарував бідних дітей. Це свято найулюбленіше у дітвори.

А ще вони дуже радіють, бо від Святого Миколая починають вчитися колядувати. Менші дітки вивчають колядки «Ішла зірда краєм світа» та «У недільку рано», а старші – «Дивная новина», «У Віфлеємі новина», «Нова радість стала» та ін.

За колядки дітей обдаровують фруктами та грішми.

Скоро минають короткі зимові дні і настає нове свято – Новий рік і Святого Василя. Напередодні цього свята хлопці й дівчата ходять майже цілісіньку ніч та віншують щастя, здоров'я й достаток у Новому році.

Третє січневе свято – це Святе Водохреща, день Святого Івана Хрестителя. В цей день святиться вода у річці Тисі. Всі присутні беруть собі святої води, бо освячена вода є оберегом від хвороб.

Зима продовжується на радість дітворі, яка після уроків радо біжить у Бандзин покататися на санчатах та лижах, ліпити сніговиків та годувати пташок.

Осиротілі поля й сади стоять без їхніх шатів – золотого листя, а лише іскряться осілим снігом. Де-не-де на білому сніговому фоні червоніють грона калини й синіє терен, якими взимку залюбки ласують пташки.

Лютневі народні свята

1 лютого – *Макара*. У давнину казали: „Який Макар, такий і товар”. Якщо погода ясна, то і весна буде красна.

6 лютого – *Оксани-Дороти*.

За цим днем прогнозували весну: яка Оксана, така й весна.

Коли день ясний і тихий, то весна буде гожою, якщо в обід сонце – рання весна, а коли хурделиця, то затягнеться надовго.

10 лютого – *Юхима*.

Юхим вітер приніс – на сире літо.

12 лютого – *Трьох святих*.

У цей день не можна прясти, щоб протягом року не було наливів.

14 лютого – *Трохима*. Якщо вітряно, то літо буде мокрим.

15 лютого – *Стрітєння*.

В цей день зустрічається зима з літом. На честь Стрітєння в церквах робили відправи, святили воду й свічки.

Посвяченою водою лікували хворих.

Якщо під вечір потепліло, то вважалося, що літо перемогло.

Якщо на Стрітєння холодно, то вже скоро весна.

24 лютого – *Власа*.

Святий Улас вважається захисником свійських тварин. Після Власа невдовзі наступав піст, а отже, закінчувалися весілля.

29 лютого – *Касьяна*.

Якщо на Кас'янів день багато снігу, то буде велика повінь.

ПОДАРУНОК

Слова Марії ПОНОМАРЕНКО
Moderato

Музика Юрія ПАРАЩИНЦЯ

Сні - го - вик для сні - го - вич - ки Сплів із сні - гу ру - ка - вич - ки.

Поп - ро - си - ла сні - го - вич - ка: - По - да - руй ще й че - ре - вич - ки

Із бу - ру - льок кри - жа - них, Бу - ду ков - за - ти у них.

Сніговик для сніговички
Сплів із снігу рукавички.
Попросила сніговичка:
– Подаруй ще й черевички
Із бурульок крижаних,
Буду ковзати у них.

ЗАЙЧИКОВІ ВУХА

Слова Валентини КАМЕНЧУК
Moderato

Музика Юрія ПАРАЩИНЦЯ

Сі - є, ві - є, за - ві - ва Сні - гом за - ві - рю - ха,

А у зай - чи - ка, хоч плач. Ду - же змерз - ли ву - ха.

Сіє, віє, завіва
Снігом завірюха,
А у зайчика, хоч плач.
Дуже змерзли вуха.

Він і валянки узув,
І вдягнув кожуха,

А з-під шапки, ну, хоч плач.
Виглядають вуха.

– І чого ти зажурився? –
Цокотять синички.
– Ти б собі вдягнув на вуха
Теплі рукавички!

? Відгадай ?

Він з комп'ютером на ТИ,
Розумніших не знайти,
Віртуальний творить міст
Диво-майстер... ПРОГРАМІСТ

Літаком керує вправно
Коли навіть в небі хмарно,
Посміхається з висот
Найхоробріший... ЛОПІЦ

Професії (це кожен знає)
Важливішої немає!
Він – наставник і навчитель,
Мудрий, приятний... УЧИТЕЛЬ

Він, як лікар Айболить,
Знає що і де болить,
Кличуть фермер і свинар,
– Порядуй... ВЕТЕРИНАРІ

Гусеничка

Сьогодні ми розповімо вам, як зшити іграшку з капронових колготок. У вас вийде новий м'який і приємний друг для розваг!

Матеріали: ножиці, вовняні нитки і голки, клей, капронові колготки, бажано кольорові, фетр чорного і білого кольорів, наповнювач для іграшок (синтепон, вата), дріт, чорний маркер.

Як зробити:

1. Відріжте шматок бажаної довжини (наприклад, до коліна) і починайте заповнювати його синтепоном.

На кінці зробіть вузол.

2. Червоною вовняною ниткою зробіть кільця гусениці (всього 6 штук - 5 великих і 1 маленьке для носа).

3. Для очей виріжте 2 маленьких кружка з білого фетру і 2 ще менших із

чорного. І 4 чорних кола для плям на тілі.

4. Приклейте очі на обличчя і плями на тіло гусениці.

5. Оберніть невеликий шматок дроту

вовняною ниткою, щоб вийшли вусики гусенички, і пришийте їх до голівки.

зробили ви її своїми руками!

Переклад з російської Людмили ДОРОШ

Зимові розваги

(І граємося, і вчимося)

I. За числом речення-опису тієї чи іншої зимової розваги віднайдіть у нижченаведених рисунках відповідну ілюстрацію і прокоментуйте її:

1. Оленка ліпить снігову бабу. Що треба додати до повного вигляду баби?

2. Марійка

любить спускатися санками з гори. По чому видно, що ця зимова розвага їй подобається? Чи ваші санки подібні до Марійчиних?

3. Настала западна зима. Діти зліпили снігову бабу чи снігового діда. Як вона (чи він) виглядає?

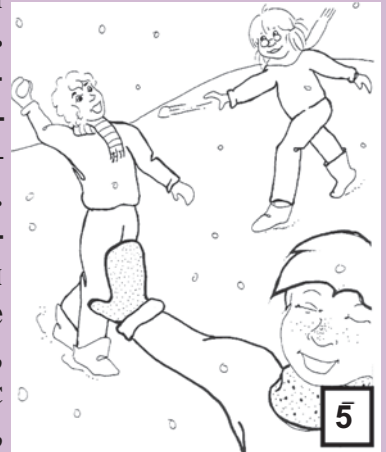

любить ковзатися на коньках, але ще не вміє тримати рівновагу. Як

вам вдасться ця зимова розвага?

5. Діти дуже люблять гратися сніжинками. «Як це чудово!» – вигукують вони. Наталці теж подобається ця розвага, але вона в окулярах, і тому звертає увагу колегам,

що в школі, де багато дітей, треба обережно кидатися сніжинками, щоб випадково не вдарити когось в очі.

II. За допомогою виховательки встановіть логічну послідовність зображених на ілюстраціях дитячих зимових розваг і перекажіть їх.

III. Проведіть гру: вихователька роздає дітям розмножені ілюстрації. Потім називає число однієї з них, а діти вибирають ілюстрацію, що відповідає вказаному вихователькою числу, і розповідають, що вона зображає.

Підготував І. Ребошанка

Для юних художників

Дитячі зимові ігри під час прогулянки

У різні сторони

А цей смішний конкурс потрібно проводити із санками. На санки сідають два гравці однієї команди. Але сідають вони... спиною один до одного. Завдання: якнайшвидше дістатися фінішу, відштовхуючись тільки ногами (один гравець їде обличчям до фінішу, інший – спиною).

Тепер на одні санчата сідають гравці різних команд. Завдання гравця, що сидить по ходу санчат, – перетнути фінішну риску. Завдання його суперника – не дати йому цього зробити. На виконання відводиться три хвилини.

Штурм

На сніжному майданчику визначте лініями два місця на відстані 30-35 кроків один від одного.

Розподіться на дві команди. Гравці однієї команди будуть бігти, гравці іншої – квати їх сніжками. Бігуни займають місце, капітан відправляє їх до іншого місця, а квачі, стоячи з боків майданчика, намагаються влучити сніжками в тих, хто біжить. Кожне влучення - 1 бал. Коли всі перебіжать, порахуйте бали. Потім команди міняються ролями. Отже, ця гра – своєрідне двосборство: змагання на спритність і влучність.

Тягнемо-потягнемо

Поставте пари санчат на відстані 3-4 метри. Два гравці сідають на них обличчям один до одного і беруть у руки мотузку санок суперника. Між санчатами креслять лінію. За сигналом гравці починають тягти мотузку на себе, допомагаючи собі ногами. Виграє учасник, що перетягнув суперника через рису на свою територію.

Шаради

- Із «к» – речення відділяє, з «х» – хлопця називає. вмох - вмом
- З «л» по річці плаває, із «п» – хату оточує. нил - ниі
- З «я» я сонечко ховаю, а з «п» - хату зігриваю. ьш - ьн
- З «т» – це колісниця, із «к» – це птиця. вьяк - вьят
- З «к» – мишей ловить, а з «п» – людей томить. лш - лк

Квадрат

по горизонталі й вертикалі

1	2	3
2		
3		

- Книга та ім'я. мол
- Перевертає землю плугом. лілп
- Перший керівник горади. дәм

Склав К. КУРЕЛЮК

Пішаємося нашими дітьми!

Дорогі діти!

Ось закінчились канікули, пройшли новорічні свята і ви знову вернулись до школи, щоб набути нових знань. «Дзвоник» зичить вам радісних днів, доброго настрою й міцного здоров'я. Багата снігами земля ще дарує вам повні дні розваги, міцні морози рум'янять ваші обличчя, доколишність радує казковими пейзажами, милуючи ваш зір. Ось і «Дзвоник» обновився. Сподіваємось, що не тільки на вигляд, швидко в ньому зустрінете нові рубрики. А до того часу чекаємо на ваші читацькі поради. Зичимо в новому 2016 році на-снаги й нових успіхів!

Каріна Фрасенюк й Беатріс Писля,
2 клас, с. Негостина

Павло Миколай Йойкашук,
1 рік, с. Луг над Тисою

Члени шкільного ансамблю «Козачок», с. Балківці